

Uvod

Građanski parnični postupak je opći i osnovni metod raspravljanja i odlučivanja u građanskopravnim sporovima. Prema Zakonu o parničnom postupku, pravila ovog postupka primjenjuju redovni sudovi u raspravljanju i odlučivanju o sporovima koji nastaju iz ličnih i porodičnih odnosa, radnih odnosa, te imovinskih i drugih građanskopravnih odnosa, osim ako su neki od ovih sporova posebnim zakonom stavljani u nadležnost drugih sudova. Obzirom na različite građanskopravne odnose povodom kojih se raspravlja, parnični postupak je podijeljen na opći i posebne postupke. Propisi općeg postupka primjenjuju se u situacijama za koje ne postoji propis iz nekog od posebnih postupaka.

Načela parničnog postupka

Načela parničnog postupka su:

- načelo dispozicije,
- raspravno i istražno načelo,
- načelo obostranog saslušanja (kontradiktornosti),
- načelo sudskog kretanja parnice,
- načelo javnosti,
- načelo usmenosti i pismenosti,
- načelo neposrednosti i posrednosti,
- načelo traženja materijalne istine,
- načelo slobodne ocjene dokaza,
- načelo savjesnog korištenja procesnim pravima,
- načelo procesne ekonomije,
- načelo pomoći neukim strankama.

Načelo dispozicije

Prava i obaveze titulara građansko-pravnih odnosa reguliraju se dispozitivnim normama. Načelo dispozitivnosti se manifestira u više aspekata: u pokretanju postupka, određivanju predmeta parnice, u pogledu raspolaganja tužbenim zahtjevom, te u pogledu kretanja i okončanja postupka. Parnični postupak se uvijek pokreće na inicijativu titulara ugroženih ili povrijeđenih subjektivnih građanskih prava, a nikada na inicijativu suda. Postupak se pokreće procesnom radnjom čiji je pravno tehnički naziv tužba. Sud u parničnom postupku pruža zaštitu samo u granicama zahtjeva koje su stranke postavile tokom postupka. On ne može tužitelju dosuditi više od traženog, niti nešto drugo osim onoga što je tražio. Tužitelj je dužan da u tužbi potpuno određeno istakne svoj tužbeni zahtjev, bez koga nema ni predmeta odlučivanja. Načelo dispozitivnosti važi i u žalbenom postupku; sud pobijanu presudu preispituje samo u dijelu u kome je podnosilac žalbe pobija. Stranke tokom cijelog postupka disponiraju (raspolazu) tužbenim zahtjevom. U dispozitivne radnje stranaka spadaju odricanje od tužbenog zahtjeva, priznanje tužbenog zahtjeva, te sudsko poravnanje. U našem pravu se primjenjuje načelo sudskog upravljanja postupkom. Međutim, stranke imaju određene mogućnosti da svojom voljom utiču na razvoj i okončanje postupka. Stranke npr. mogu svojim saglasnim voljama ili određenim držanjem u parnici dovesti do mirovanja postupka ili mogu povlačenjem tužbe dovesti do okončanja postupka i sl. Čiste procesne dispozicije su neke od dispozitivnih parničnih radnji stranaka koja se ograničavaju na samu parnicu i pravno su relevantne samo dok parnica traje.

**----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU. -----**

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com